

интеграции является выделение признаков интеграционного объединения. К их числу традиционно относят: высокий уровень сотрудничества; наличие эффективных институтов принятия решений; частичное и выборочное применение наднациональных методов принятия решений. Евразийская же интеграция обладает спецификой: она формируется в регионе, который ранее был единым централизованным государством. Поэтому часто возникает вопрос: достаточно ли точным является классический подход и насколько он адекватен для понимания логики евразийской интеграции?

Следует отметить, что первые годы интеграции в ЕАЭС продемонстрировали возможность получения экономической выгоды для всех участников объединения. Вместе с тем недостатки институционального развития ЕАЭС усиливают центробежные тенденции, заставляют государства-члены диверсифицировать экономические связи, принимать протекционистские меры с целью обеспечения национальных интересов.

Таким образом, проработка теоретических аспектов региональной интеграции в логике неинституционального подхода, внимание к анализу институционального дизайна ЕАЭС могут стать шагом на пути к выработке оптимальной стратегии евразийского интеграционного сотрудничества и определению эффективной политики Республики Беларусь в отношении наднациональных институтов ЕАЭС.

*М.У. Вішнякова, асістэнт
margarita_vishny@bk.ru
Ф.У. Міхайлік, асістэнт
mikhailik.f@gmail.com
БДЭУ (Мінск)*

<http://edoc.bseu.by/>

КАНЦЭПТУАЛІЗАЦЫЯ ЯКАСЦІ ЖЫЦЦЯ Ў САЦЫЯЛЬНА-ГУМАНІТАРНЫХ ВЕДАХ

Праблематыка якасці жыцця прадстаўляе сабой складаны і шматузроўневы канструкт, які традыцыйна разглядаюць ў міждысцыплінарным аспекце. Гэта знаходзіць сваё адлюстраванне як у распрацоўцы інтэгральных канцэптуальных мадэляў якасці жыцця, так і ў камбінаванні розных тэарэтычных падыходаў пры распрацоўцы метадык ацэнкі якасці жыцця насельніцтва. Канцэптуалізацыя дадзенага феномену істотна адрозніваецца ў адпаведных напрамках развіцця сацыяльна-гуманітарных ведаў.

Для філасофскага дыскурсу характэрна ўстанаўленне дыялектычнай сувязі паміж духоўнасцю чалавека і індывідуальнай якасцю жыцця, у выніку чаго дадзены феномен разглядаецца скрозь прызму гуманізму, дабрачыннасці, маральнага ўдасканалення, справядлівасці, інтэлігентнасці і інш. У эканамічным дыскурсе гэтая праблематыка разглядаецца ў аспекце выяўлення характару ўздзеяння эканамічнага росту на якасць жыцця індывіда альбо цалкам на сацыум. Акрамя таго, у эканамічнай тэорыі якасць жыцця разглядаецца як фактар размеркавання абмежаваных у грамадстве эканамічных рэсурсаў дзяржавы, якая дзейнічае праз адпаведныя арганізацыйныя структуры. Для юрыдычнага дыскурсу характэрна ўстанаўленне ролі заканадаўства і правапрымяняльнай практыкі ў вызначэнні якасці жыцця індывіда і сацыяльных груп. У паліталогічным дыскурсе на першы план выходзіць выяўленне ролі якасці жыцця ў вызначэнні параметраў аптымальнага рэжыму захавання правоў і свабод чалавека, а таксама эфектыўнасці кіравання, забеспячэння індывідуальнай і грамадскай бяспекі. З пункту гледжання псіхалагічнага дыскурсу галоўнай задачай з'яўляецца выяўленне ролі індывідуальных і групавых псіхалагічных фактараў у вызначэнні якасці жыцця індывіда праз задавальненне яго патрэбаў. Акрамя таго, цікава выявіць ролю камунікацыйных сувязяў і працэсу фарміравання ідэнтычнасцяў у вызначэнні якасці жыцця індывідаў, якія належаць да

розных супольнасцяx. У кантэксце эканоміка-геаграфічнага дыскурсу важна вызначыць характар уплыву тэрытарыяльных умоў на якасць жыцця насельніцтва.

Наяўнасць розных тэарэтычных інтэрпрэтацый якасці жыцця можна звесці да двух асноўных падыходаў — аб'ектыўнага і суб'ектыўнага. У першым выпадку адбываецца абсалютызацыя ролі сацыяльных структур у функцыянаванні грамадства. Таму якасць жыцця разглядаецца як вытворная макраэканамічнай дзейнасці розных актараў і сацыяльна-эканамічнай палітыкі дзяржавы, якія шмат у чым вызначаюцца характарам кіраўнічых рашэнняў і эканамічнай практыкі. Адпаведна для ацэнкі якасці жыцця выкарыстоўваецца комплекс макраэканамічных паказчыкаў (структура насельніцтва, саматычнае і сацыяльнае здароўе насельніцтва, узровень адукацыі дарослага насельніцтва, характарыстыкі працоўнай дзейнасці і актыўнасці, колькасць шлюбаў і разводаў, узровень даходаў і г.д.). У другім выпадку на першы план выводзіцца індывід, якому прыпісваецца асноватворная роля ў грамадскім жыцці. Таму феномен якасці жыцця разглядаецца скрозь прызму індывідуальных ацэнак і грамадскай думкі. Адпаведна якасць жыцця фарміруецца, праяўляецца і змяняецца ў працэсе дзейнасці людзей, аб'яднаных у розныя супольнасці (прафесійныя, палітычныя, тэрытарыяльныя і г.д.). У сваю чаргу яны ствараюць пэўную сацыяльную рэальнасць у канкрэтна-гістарычным часе на аснове шматлікіх і нелінейных сацыяльных узаемасувязяў і ўзаемадзеянняў.

У рэальнай практыцы мэтазгодна камбінаванае прымяненне абодвух падыходаў, што дазваляе адэкватна апісаць гэты сацыяльны феномен і істотна пашырыць сістэму паказчыкаў для разліку якасці жыцця.

<http://edoc.bseu.by/>

*А.В. Занкевич, аспірант
azankevich1997@yandex.ru
БГЭУ (Мінск)*

РЕАЛИЗАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ В ГЕРМАНИИ И РОССИИ: ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ

Контроль общества за деятельностью государства является необходимым элементом для развития институтов гражданского общества.

В Германии объединения граждан в основном представляют профсоюзы и организации работодателей, выполняющие функцию общественного контроля совместно с зарубежными общественными объединениями и СМИ. Общественный контроль в Германии осуществляется также системой независимых судов и парламентом, который может влиять на решения исполнительной власти [1].

Рассматривая опыт Германии, можно выделить такие формы общественного контроля, как технологии социального аудита, результаты которого широко распространяются через СМИ, гражданские законодательные инициативы и общественная экспертиза.

В России на заседании рабочей группы «Развитие общественных институтов» участники немецкой стороны высказали мнение о том, что на этапе становления института общественного контроля важна поддержка его со стороны органов государственной власти, их доверие к общественным структурам [2].

Возможно, общественный сектор Германии отчасти завоевал доверие у власти путем непосредственного участия в социально-экономическом развитии государства. В стране общественный сектор составляет около 3 % общего числа организаций всех форм собственности [2], а что касается официальной российской статистики, то уровень ВВП некоммерческих организаций, обслуживающих домашние хозяйства по различным сферам, в III квартале 2019 г. составил лишь 0,4 % [3].